

BESLUT

2022-02-28 Dnr: 21/04264

SAKEN

Rapport, SVT1, 2021-10-31, kl. 18.00 och 2021-11-01, kl. 18.00, inslag om en klimat-aktion på svenska flygplatser; fråga om opartiskhet och saklighet

BESLUT

Inslagen frias. De strider inte mot kraven på opartiskhet och saklighet.

INSLAGEN

Inslaget den 31 oktober

Inslaget inleddes med att en nyhetspresentatör sa följande.

En koordinerad klimataktion genomfördes i dag mot minst sju svenska flygplatser. Klimataktivister försökte stoppa flygtrafiken och ett tiotal personer greps. Störningarna orsakade förseningar som drabbade många resenärer.

I ett påföljande reportage uttalade sig en flygpassagerare om en försening som drabbat henne och hennes barn. En reporter berättade därefter att klimataktivister försökt limma fast sig på landningsbanan och på ett flygplan på Bromma flygplats. Vidare sa reportern bland annat följande.

Fyra personer greps misstänkta för flygplatssabotage respektive luftfartssabotage. Händelsen verkar vara en koordinerad aktion av den klimatorganisation som kallar sig Extinction rebellion mot minst sju svenska flygplatser, bland dem Malmö, Halmstad, Växjö och Landvetter. På Bromma flygplats demonstrerade även en handfull aktivister inne i avgångshallen.

Avslutningsvis intervjuades en man som arbetade på Bromma flygplats om demonstrationen. På reporterns fråga om det hade varit dramatiskt svarade mannen nekande.

Inslaget den 1 november

Inslaget inleddes med att en nyhetspresentatör sa följande.

Minst elva klimataktivister greps igår efter att de tagit sig in på landningsbanorna på flera svenska flygplatser och stört flygavgångar. De flesta av dem har nu släppts på fri fot men

misstankarna mot dem, om bland annat obehörigt tillträde till skyddsobjekt och flygplats-sabotage, kvarstår. Och nu ska säkerhetsansvariga på flygplatserna utreda hur det här kunde hända.

I inslaget visades bland annat bilder på klimataktivisterna som klättrade över ett staket med hjälp av stegar och en bild på en kvinna som limmat fast sig på ett flygplan. Reportern sa att det var ”klimataktivisternas egna bilder på hur sabotagen gått till.”.

Svenska Regionala Flygplatsers vd medverkade i inslaget och sa bland annat att man såg väldigt allvarligt på det inträffade och att utredningar får utvisa om säkerheten brustit. Reportern sa därefter bland annat att ”nu ska flygplatserna utreda hur sabotagen gått till.”.

ANMÄLNINGARNA

Inslagen har anmälts av två personer som sammanfattningsvis anser att de var ensidigt negativa mot klimataktionen. Anmälarna är kritiska till att klimataktivisterna inte fick något utrymme att förklara vad aktionen handlade om eller bemöta de felaktiga anklagelser som enligt anmälarna riktades mot dem. Anmälarna anser att Sveriges Television AB (SVT) utan kontext rapporterade om en icke-våldsaktion som om det vore en terrorishandling och porträtterade aktivisterna som obetänksamma bråkmakare.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

SVT anser att inslagen överensstämmer med kraven på opartiskhet och saklighet och anför i huvudsak följande.

Det var vid lunchtid på söndagen den 31 oktober som flera larm kom om försök att stoppa flygtrafiken runt om i landet. SVT direktrapporterade under dagen upprepade gånger om aktionerna på flygplatserna och försökte samtidigt granska och kartlägga vilka som kunde ligga bakom aktionerna. En organisation som kallade sig Extinction Rebellion Sverige tog på sig delar av aktionerna, men organisationen verkade löst sammansatt utan tydligt ledarskap, vilket försvårade möjligheten för SVT att få kontakt med dem. Eftersom handlingarna var allvarliga, med stor samhällsstörande effekt, ville SVT göra ansvarsutkrävande intervjuer med ledare för den organisation som tagit på sig ansvaret. Dock lyckades SVT under dagen inte få kontakt med den eller de som bar det yttersta ansvaret. Programföretaget prioriterade i stället att berätta för publiken om vad som faktiskt hade hänt.

Att flyget har negativ klimatpåverkan är väl känt sedan tidigare och det övergripande syftet med aktionen – att det var klimataktivisterna som genomförde en klimataktion – framgick av inslagen. SVT bedömde att denna utgångspunkt inte behövde beskrivas närmare eftersom den är välkänd för publiken. Vidare bedömde SVT att det fanns ett stort allmänintresse att rapportera om störningen av flygtrafiken och att belysa hur säkra Sveriges flygplatser är, med tanke på att

aktivisterna kunde ta sig in och störa flyget så pass allvarligt. SVT anser att inslagens kritiska infallsvinkel låg väl inom ramen för SVT:s granskningsskyldighet.

SVT har några dagar efter händelsen i olika sammanhang intervjuat medlemmar i Extinction Rebellion närmare om varför de genomförde aktionen, bland annat i *SVT Nyheter Väst* och i *SVT Nyheter Skåne*.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SVT ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet).

Kravet på opartiskhet innebär enligt granskningsnämndens praxis bland annat att kontroversiella ämnen eller händelser inte får behandlas ensidigt, det vill säga så att endast en parts version eller synpunkter klart dominerar ett program eller inslag. Kravet innebär enligt praxis även att om allvarlig kritik riktas mot en klart utpekad part ska den kritiserade få bemöta eller kommentera kritiken. Som regel ska detta ske i samma program eller inslag. Att en part vägrar att medverka hindrar inte att ett program eller inslag sänds. Om möjligt bör i sådana fall den kritiserades uppfattning redovisas på något annat sätt.

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

SVT har frihet att själv bedöma värdet av olika nyheter och bestämma vilka nyheter som ska presenteras. Det förhållandet att aktivisternas syfte med den aktuella klimataktionen inte beskrevs utförligt i inslagen medför inte att de strider mot kravet på opartiskhet. Vad anmälarna i övrigt anfört medför inte heller att inslagen strider mot detta krav eller mot kravet på saklighet.

Övrigt

Nämnden tillämpar bestämmelserna i radio- och tv-lagen och i programföretagens sändningstillstånd. Det ingår inte i nämndens uppgift att pröva innehåll i SVT:s applikation. Vad en anmälare anfört i denna del lämnas därför utan åtgärd.

Detta beslut har fattats av Ulrik von Essen, Ulrika Hansson, Bo Erik Gyberg, Gunnar Springfeldt, Erik Fichtelius och Sofia Olsson Olsén efter föredragning av Johannes Wik.

För granskningsnämnden

Ulrik von Essen

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN:	ULRIK VON ESSEN
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID:	_08bc017a901f7dfb8bb228b734e6dbbd4f
DATUM & TID:	2022-02-28 06:21:10 +01:00

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2022-02-28 06:21:16 +01:00
Ref: 32100SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)